23/08/2024, 13:59 IMG_20221220_225133 - Vidya mandwekar.jpg

UPA
IMPACT FACTOR 5.473 (SJIF)
UPA NATIONAL E-JOURNAL
Interdisciplinary Peer-Reviewed Indexed E-Journal
ISSN 2455-4375

माहिती संप्रेषण आणि शिक्षकांची गुणवत्ता

प्रा. विद्या चं. मांडवेकर
सहायक प्राध्यापक
मराठी विभाग
कमला नेहरू महाविद्यालय, नागपूर
vidyamandvekar@gmail.com

गोषवारा

आजच्या आधुनिक युगामध्ये शिक्षण क्षेत्रामध्ये अनेक बदल घडून आले. पूर्वी गुरुकुल पद्धतीने शिक्षण दिल्या जात असे. काळानुसार त्यामध्ये बदल झाला. मानवाच्या विचारांची प्रगती होत गेली. शिक्षणाच्या पद्धती बदलल्या शाळा ही संस्था उदयास आली. शिक्षणासाठी वेगवेगळया यंत्रणेची गरज भासू लागली. शिक्षण क्षेत्रामध्ये वेगवेगळी साधने वापरून विद्यार्थ्याला विविध अंगाने शिक्षण मिळू लागले. नवीन शैक्षणिक धोरण आज राबविण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व्हावा या उद्देशाने शिक्षण क्षेत्रामध्ये अनेक बदल घडवून आणण्याचा प्रयत्न चालू आहे. प्रत्येक विद्यार्थी शिक्षित व्हावा. शिक्षण सर्वदूर पसरले पाहिजे यासाठी अनेक साधनांचा उपयोग शिक्षक करू लागले. शाळांनी शिक्षकांना अनेक साधने उपलब्ध करून दिली. त्यामध्ये काही आधुनिक उपकरणे, यंत्रे उपलब्ध करून दिले. यातूनच शिक्षकांची गुणवत्ता पणास लागली. आधुनिक तंत्रज्ञान वापरून आजचा शिक्षक विद्यार्थ्यांना नवीन नवीन माहिती उपलब्ध करून देत आहे. माहिती संप्रेषणाद्वारे आपली गुणवत्ता वाढवून शिक्षक विद्यार्थ्यांची प्रगती करीत आहे.

शिकवण्याच्या व शिक्षणाच्या पद्धतीत सुधारणा घडवून आणण्यासाठी तंत्रज्ञानाचा वापर आज होताना दिसत आहे. विद्यार्थ्यांचा बौद्धिक विकास व्हावा या दृष्टीकोनातून माहिती तंत्रज्ञानाचा उपयोग शिक्षक आज शिक्षणामध्ये करत आहेत. या माहिती संप्रेषणाच्या तंत्रज्ञानाचा (ICT) योग्य उपयोग करणारी यंत्रणा आज प्रत्येक शाळेमध्ये उपलब्ध करून दिल्या जात आहे. शिक्षकांची भूमिका यामध्ये समन्वयकाची असते. शिक्षक आपल्या गुणवत्तेनुसार या साधनांचा आपल्या शिकविण्यामध्ये उपयोग करू शकतात. आज पारंपरिक शिक्षण पद्धतीकडून विद्यार्थीकेंद्री शिक्षण देण्यावर जास्त भर दिल्या जात आहे. आयसीटीचा प्रभावीपणे उपयोग करून शिक्षक आपली गुणवत्ता सिद्ध करीत आहे. त्यासाठी शिक्षकांना सर्वांचे पाठबळ मिळत आहे. पालकवर्ग, विद्यार्थी, संस्थाचालक यांच्या पाठबळामुळे शिक्षक या माहिती संप्रेषणाद्वारे विद्यार्थ्यांना योग्य मार्गदर्शन करीत आहे. माहिती सादर करण्यासाठी आयसीटीचा साधन म्हणून उपयोग होत आहे. अनेक विद्यार्थी एकाच वेळी संगणकांचा पडद्यावर सारखीच माहिती पाहू व वाचू शकत आहे. हे केवळ ICT च्या वापरामुळे शक्य आहे.

बीज शब्द :–

विद्यार्थी, शिक्षक, माहिती संप्रेषण, आयसीटी, ऑनलाईन ज्ञान

प्रस्तावना :–

शिक्षणाचा उदय प्राचीन काळात झाला. सुरुवातीच्या काळात कुटुंब हे शिक्षणाचे केंद्र होते. त्यानंतर आपल्या भारतामध्ये गुरुकुल पद्धतीने शिक्षण घेण्याची पद्धत सुरु झाली. गुरुकुल पद्धतीमध्ये शिष्याला गुरुगृही राहून ज्ञान प्राप्त करून घ्यावे लागत असे. गुरूंनी सांगितलेल्या मार्गावर शिष्याना चालावे लागत असे.

2022/12/20 22:50
https://drive.google.com/file/d/1pY9-wZ9Ccu4FkalNoKwoShnLVzYcaQpV/view 1/1